

Ungdomar om frihet – en essäsamling

Två klasser i årskurs 9, Skälltorpsskolan

Hösten 2018

Publikation i samarbete med Frihetsförmedlingen.

* * *

Frihet

Vad är frihet? Finns frihet ens? Eller är frihet bara ett koncept som människan har hittat på för att ha något att leva för?

Frihet kanske är ett ouppnåeligt mål som alla strävar efter, att bara vara fri. Att inte ha något som begränsar en. Men vad är det vi strävar att ha frihet ifrån? Är det frihet från ekonomiska begränsningar? Eller frihet från samhällets ideal och normer? Kanske är det inget av detta som faktiskt håller oss tillbaka från frihet, det kanske är själva livet. Kunskapen att vi inte är odödliga, att vi kan och kommer dö. Rädslan för att dö håller oss ifrån att leva livet. Den stänger så många dörrar för många, och låter de inte leva fritt.

Vi lever hela våra liv, för vadå? Att uppnå den ultimata friheten? För isåfall borde ju döden vara den ultimata friheten. I döden har du inga begränsningar, och visst du lever ju inte. Men du är ju fri från allt...

Ekonomisk frihet är ouppnåelig, hur mycket du än jobbar kan och kommer pengarna ta slut.

* * *

Frihet

Frihet, en komplex ämne som har olika betydelser för olika personer. Frihet kan vara både positiv (frihet till) och negativ (frihet från), men dessa har olika betydelser vid olika tillfällen.

Men det vanligaste definition för frihet är oftast att vara fri till att kunna göra vad man vill men då uppkommer frågan att är det verkligen frihet? Är man verkligen fri om man mår och känner sig bra?

Nuförtidens definition av frihet är att man har tillgång till resurser, man får uttrycka sig själv och göra vad man vill, men om man ser bakom allt det här så finns det alltid

något man måste lyda och det är lagen. Man känner sig trygg att göra vad man vill eftersom man följer lagen som betyder man är fri till en viss del och att denna frihet kommer med en kostnad som betyder att man är inte verkligen fri, enligt mig. Frihet ska inte komma med något kostnad, frihet ska betyda att man får vara ärlig mot sig själv och att man ska vara fri till att gå på sanningens väg eftersom det är kärnan till ett mycket bättre värld på grund av att om folk börjar att vara ärliga mot sig själv, alltså börja förstå sig själv och andra, så kommer de kunna förstå mer av världen som kan leda till att mer och mer bidrar till denna samhället som i sin tur kan leda till att alla gemensamt kan hitta lösningar till problemen i världen som den stora koldioxidutsläppen, fattigdom och i problem i andra delar av världen som t.ex. hedersvåld. Med att vara ärlig mot sig själv menar jag att man ska reflektera på vem man egentligen är och skilja på det som är rätt och fel på egen hand. Är vi människor här bara för att äta, sova och arbeta varje dag i livet? Finns det inte något mer till vår existens än den denna cirkeln som bestämmer vårt status men samtidigt tar bort våra åsikter och mest av allt, våra känslor?

För mig är frihet också att bestämma sin egen framtid. Att får tänka på sina val på egen hand utan att bli förtryckt av någons känslor eller tankar. Denna håller ihop med att vara ärlig till sig själv, man ska ha friheten att stå för det man vill, att kunna tänka på egen hand utan någon annans influens.

I slutsats så är frihet för mig att kunna vara mig själv genom att vara ärlig till mig själv och att tänka utan någon annans emotionell eller politisk tryck. Men alla har olika definitioner av frihet som kan vara både positiva och negativa och samtidigt har en påverkan på andra runt om dig och inom samhället som i sin tur kan vara antingen bra eller dåliga.

* * *

Frihet

Frihet är för vissa en vanlig känsla. För andra - något otänkbart som är omöjligt att uppnå, men något som alla strävar efter.

Många drömmer om att uppnå hundra procentig frihet. Jag tror att det bara är möjligt efter döden. Och då menar jag inte himlen. Jag menar att den maximala friheten endast kan uppnås när du är fri från allt. Fri från tankar, fri från känslor, och fri från liv.

Om du lever, dock, är den sortens frihet inte relevant. Någon, eller något, måste bestämma hur långt friheten ska gå. I mångas omständigheter är det samhället, det som styr. Andra människor.

Frihet är också en befrielse från att känna konkurrens och avund. Om man följer efter flocken, så att säga, gör man det för att man vill och inte för att man känner sig tvingad. Man blir befriad från oron av att alltid tänka på andras åsikter. Frihet är att vara accepterad utan att vara förstådd.

Frihet = trygghet. Att leva i ängslan och skräck är inte att vara fri. Det är att fångas av vad du än fruktar.

Men det är viktigt att inte skapa sin egen frihet på någon annans bekostning. Då kanske du uppnår din perfekta nivå av frihet, men du tar också bort den från någon annan.

Frihet är också hälsa. En människa som är funktionsnedsatt eller sjuk har en mycket mer begränsad frihet då den är beroende av andra.

Frihet är alltid relevant. Vi kan inte vara helt, hundra procent fria, på grund av att vi lever i ett samhälle bland andra människor som regleras av andra. Någon, eller något, måste bestämma hur långt friheten ska gå.

Frihet för mig är när ingen annan skapar sin egen frihet på min bekostning. Att man inte behöver känna sig rädd för att inte passa in. Att jag kan bli accepterad utan att vara förstådd.

En fri människa respekterar andras frihet.

Vi jobbar, olika människor av olika skäl. Vissa för att de måste, och vissa av vilja. Om alla måste jobba, varför inte jag?

Man kan inte förvänta sig att andra ska ge en frihet; det är något man måste uppnå själv. Man kan inte förvänta sig att andra ska anpassa sig till en; man måste kunna anpassa sig till andra.

Man måste uppskatta vad man har, och inte kräva mer och mer. Gilla läget.

Helvetet är också ett liv.

Det är inte så hemskt att leva i skit, det viktiga är att anpassa sig.

Konformism är min väg till friheten.

Frihet uttrycks på flera sätt; med ord, konst, kläder, stil, kommunikation.

En riktigt fri person är en död person.

Absolut frihet är en fantasi; omöjlig att uppnå, men ändå något som alla strävar efter.

Frihet ska inte vara kaotisk. Om man får frihet måste man använda den på ett klokt sätt. Man får inte missbruka den.

Till exempel friheten att uttrycka sig hur som helst i tidningar och media. Det är farligt att använda den friheten utan att ha utbildning eller kunskap.

Frihet för vissa är att inte äga något. Man har inget att förlora.

* * *

Frihet

Frihet är olika i allas ögon. Jag tror att man växer upp med en sorts frihet, den friheten är helt normal för dig men absolut inte för någon t.ex att du får gå i skolan och någon i någon annan del i världen är det helt onormalt som till exempel i Kongo. Detta ger därför en oklar bild på hur vi runt världen ser på frihet. Frihet enligt mig är att du är med och bestämmer i ditt samhälle, att du får tycka, tänka och tro på det du vill. Du ska inte tvingas att välja en tro eller din sexuella läggning utan det ska vara ditt egna val. Det finns länder där ute som Nordkorea där det inte finns samma frihet som vi har, det tycker jag är fel för att det kan leda till förtryck mot olika grupperingar i ett land och det kan vända folket mot varandra som sedan leder till att folket blir missnöjda med dig som styr ditt land, detta leder till inbördeskrig i värsta fall. Att detta inte sker inte ofta idag och det beror på att folk är väldigt rädda för dem stora makterna i landet. Man vet att dem har makt till att göra allt som passar dem. Något som behövs för att ha makt och ta bort frihet från andra är PENGAR. Pengar styr vårt samhälle, här är ett exempel: Det fanns en man vid namn Nikola Tesla som jobbade med att skapa evighetsmaskiner som aldrig skulle kunna ta slut på energi, detta hade varit revolutionerande. Nikola kom fram med massor av saker under hans tid, massor med ritningar på olika evighetsmaskiner. Han tyckte också att elen världen över skulle vara gratis, han hade fått denna ide från en av hans uppfinningar som kunde producera el av vår natur och att man skulle inte behöva betala för något som är så simpelt och ganska enkelt att förstå. Vart var hans frihet, han som kom på så bra saker för människan men ändå så vägrade folket som styrde att lyssna på honom. På den tiden och än idag så var USA en stormakt. Inga av hans förslag gick igenom. Förslagen gick inte igenom pga Usa visste att oljan var deras främsta exportprodukt och med detta som Tesla hade kommit på skulle nöden av olja inte alls vara lika stor, detta skulle göra USA fattigare och det är klart dem inte ville. Tesla fortsatte att jobba på och kom väldigt långt med sina ideer, men fortfarande inget.

Dagarna gick och en dag så hittades Tesla död i sitt hotellrum i New York och FBI tog allting och har än idag inte tagit fram alla dokument som de tog från honom. Låter detta inte lite skumt och hur har vi frihet om världen vi lever i är på detta vis.

Det som gynnar de stora makterna de bara den infon vi har fått om hela fallet, dem små ideer han kom på har förändrat världen helt fantastiskt men tänk om allt han gjorde skulle komma ut till oss, det hade varit förståeligt

Lever vi verkligen i en fri värld?

* * *

Frihet

Frihet för mig är att kunna vara mig själv i ett samhälle där jag inte behöver vara någon annan för att passa in. Frihet är när man inte döms utifrån hudfärg, etnicitet eller tro. Man ska kunna gå runt med vad man vill eller vem man vill och kunna känna sig trygg. En frihet för mig är även när man kan göra just det man önskar och inte ska behöva anpassa sig till alla normer men tyvärr så har det blivit allt vanligare att man måste anpassa sig till normerna. En stor del av frihet för mig är att kunna komma hem sätta mig framför min skärm och koppla upp mig online och kunna spela med folk från alla delar i världen. Att bara kunna få spela och sätta sig in i en annan karaktär där man kan glömma alla problemen man har i verkliga livet det är frihet för mig. Frihet är när man ska kunna bestämma över sig själv och kunna göra egna val. Men att kunna göra begränsade val som inte strider mot lagar eller kan påverka ditt liv eller andras liv negativt.

Det måste finnas en viss gräns även på frihet där inte samhället tar till skada. Om frihet för t.ex dig är att skrika ut rasistiska kommentarer ute som kommer du få tänka om. Eftersom det finns folk som får kommentarerna riktade mot sig och det räknas som hets mot folkgrupp så kommer det att växa fram mer hat. Det fortsatta hatet kommer sedan leda till massvis med stora konflikter som i sin tur kommer kunna leda till krig. Därför är det viktigt att man har ett fungerande samhälle där man en har viss begränsning frihet för varje individ. Jag tycker att frihet uttrycks väldigt bra med hjälp av t.ex musik. Genom att vissa låtar så använder man lugnande melodier och låttexter man kan relatera till som leder till att man känner sig avkopplad och i t.ex en annan fridfull värld där man känner frihet. Musiken får inte bara mig att känna mig fri utan det är statistiskt bevisat att människan även hittar ett lugn i musiken. Och just att du hittar ett lugn och en harmoni är en nyckel för min frihet. Frihet ses på olika sätt runtom i världen utifrån vilka förutsättningar man har.

Flickorna i Uganda anser t.ex att frihet är att kunna gå skolan och lära sig medans flickorna i t.ex Sverige ser frihet i att kunna kolla på serier och kunna sminka sig som man vill. Alla ser frihet på olika sätt utifrån var man är född, kultur, religion och föräldrar. I vissa kulturer så ser man friheten på ett visst sätt vilka kommer leda till att de flesta kommer följa normen och inte kunna få vara fria på sitt sätt.

Föräldrar en av de största begränsningarna till frihet i dina unga år. Du får alltid höra om vad just de tycker och inte vad du tycker. Det är en självklarhet att man ska lyssna och älska sina föräldrar. Men i slutändan är det ditt liv och du kan inte alltid lyssna på dina föräldrar utan måste ta dina egna val. Det är även föräldrarnas ansvar som förälder att alltid stöta och acceptera dig. Får du inte med stöd av föräldrarna så leder det till att du må dåligt och känner dig värdelös. Du kan även känna att du gör fel och tänker att du ska lyssna på alla deras beslut. Till en viss del så ska du lyssna på de men i viktiga val i livet gäller det för dig och välja och inte dom. Samhället skulle jag också säga begränsar just friheten. Och det genom att det liksom alltid ska vara på ett sätt. Man ska studera sedan utbilda sig och sedan jobba det är så samhället är uppbyggt om hur en människa ska "vara". Det är så många som just jobbar för att tjäna in sina pengar och sedan kunna ha en ekonomiska frihet. Det är just så man kommer kunna integreras i samhället genom jobb, utan ett jobb så kommer du inte kunna tjäna just den lönen du behöver för att kunna må bra ekonomiskt Allt kostar ju pengar vilket betyder att alla måste ha pengar för att kunna skaffa sina behov. Och tyvärr så är just pengar är det som ger mest frihet i dagens samhälle om du skulle fråga mig.

* * *

Frihet

Frihet för mig är när man får tänka, tro, älska och var vem man är. Men så är det inte i samhället, man får inte älska vem man vill, man får inte ser ut hur man vill eller vara vem man är. Samhället har ritat upp hur vi ska vara, män måste gilla sport, inte visa känslor, ha muskler. Kvinnor ska ha smink, vara smala, visa känslor. Det är fel att killar har smink på sig, fel att älska samma kön säger samhället i vissa länder. Även här i Sverige tycker vissa att det är fel men jag tycker att det inte ska vara det. Jag vill att folk inte ska få hat för att våga vara sig själv.

Jag tycker att vi har väldigt mycket frihet i Sverige med att vi får tänka hur vi vill, tro på vad vi vill, vara vilka vi vill och älska vem vi vill men vi får inte göra vad vi vill. Vi har lagar och många tycker att det inte är frihet, många tycker inte att det ska vara skolplikt, att man måste jobba och ha vissa lagar men jag tycker det är nödvändigt. Jag tycker att det ska vara skolplikt för att alla måste lära sig och få en hyfsad bra framtid, det jag dock tycker är dåligt är läxor. Läxor är onödigt eftersom jag tycker man ska lära sig allt i skolan så alla har samma fördelar.

Jag tycker att man måste jobba för att få bra med lön, jag tycker inte att dom som inte jobbar ska få samma lön som någon som jobbar åtta timmar per dag fem dagar i veckan. Jag tycker att man får mer frihet om man har pengar för då kan man göra saker som man tycker om. Kanske gå på spa, bo på hotel med ens partner, köpa en speciel sak som man vill ha. Visst många tycker att ha mer tid är frihet men man kan fortfarande ha ganska mycket och jobba samtidigt. Det finns ju vissa som inte jobbar för till exempel att dom har gått i pension, har en skada eller en sjukdom som gör så

att dom inte kan jobba men dom får ju också pengar i månaden men det är inte lika mycket som dom som jobbar får.

Jag tycker att man inte ska få säga eller skriva vad som helst för det kan skada någon, det är därför jag tycker uttrycket "Man får tänka vad man vill men inte säga vad man vill" är ett väldigt bra uttryck som jag tycker alla ska kunna. Och det är frihet för mig. Jag kan känna att min frihet är begränsad ibland men det kan vara typ att jag inte får göra en viss sak eller inte får gå vart nånstans av min pappa men han låter mig inte göta det för mitt eget bästa och jag vet det men jag kan ändå tycka att det är orättvist och jag inte får så mycket frihet.

Och det kan också vara väldigt annorlunda i andra länder som till exempel Nord Korea. I Nord korea får dom knappt lämna landet, dom får inte tänka hur dom vill, dom får nästan inte ens gå ut på nätet. Dom har typ ingen frihet alls jämfört med andra länder och speciellt Sverige. Dom vet inte hur det är andra länder för dom har läst sig att det dom har är bäst men det är långt ifrån bra tycker jag. Jag tycker att frihet är nånting man måste ha för att det ska vara ett bra samhälle.

* * *

Frihet

Frihet betyder att man bla kan göra, säga, tycka, vara vem/vad man vill i samhället. Men hur mycket stämmer detta?. Man föds och redan i ung ålder måste man lära sig prata, gå, springa, sitta osv. Några år senare är du låst bakom en skolbänk och har inget alternativ än att stanna kvar där då lagen stoppar dig att göra annat samt som åldersgränsen på dem flesta sakerna. Man går först i lågstadiet där man lär sig bla skriva, läsa, alfabetet m.m. I mellanstadiet börjar man med det internationella språket Engelska, räkna med höga tal i matematiken och lära sig om växter, länder, historia. Man börjar i högstadiet och då gäller det. Du får betyg som "visar" hur smart du är och begränsar ditt tankesätt genom att sänka dig totalt då ett E i geografi får dig att känna dig dum, medans i själva verket kan du inte bara göra det på skolans sätt. I högstadiet lär man sig en massa grejer som man tillslut aldrig använder i livet istället för att lära sig om hur man håller sig finansiellt stabil, skriver en bra arbetsintervju, hittar ett jobb, uppfostrar ett barn.

Ett stort val sätts du istället för som är ett måste. Att välja ett gymnasium, en inriktning genom betygen som du förmodligen har spenderat helger, dagar, timmar, månader på att få. Om du inte spenderat all tid på detta kanske då hade man kunnat göra sig glad, gjort något stort som inte begränsar dig. Man väljer en riktning i ett gymnasium där man även är fast bakom en skolbänk i ytterligare 3 år. Första delen är klar och du är 18 år, nu ska du antingen jobba eller plugga i 3-8 år till beroende på vilket yrke du vill plugga till. Du pluggar i 5 år och nu är du 23 med en massa studielån som betalas ut vid 50-60 årsåldern. Du pluggar klart och ska nu jobba och tjäna pengar, betala skatt och eventuellt få psykiska sjukdomar av all stress och

svårigheten att göra allt ensam. Alternativ ett är att hitta sig en partner vilket man gör. Gifter sig och får ett barn som tillslut gör exakt samma cirkel som du har gjort. 65 år är snart fyllda och du ska i pension, du kollar tillbaka i ditt liv och inser att du har gjort allt som staten ville dig att du skulle göra i cirka 50 år, men du hade friheten att ha på dig vad du ville, skriva vad du vill, tänka vad du vill och vara vem du vill.

Vara en 15 åring i detta samhället är inget lätt. Man måste plugga i skolan och spendera flera timmar på läxor/prov. Många tonåringar faller i depression pga all stress som sätts på en, alla förväntningar och val som ingen lärts en om, hur man gör om ett misstag till något bra eller hur man ska tänka mentalt för att förhindra psykiska sjukdomar. Ja det är fördelar som vi i Sverige har som inte andra länder har, men ändå är vi också fast bakom galler och tvungna till att göra allt som staten vill att man ska göra. T.ex är det alltid partiledare och andra som talar om vad frihet är och vad det inte är, men vi borde ställa oss frågan om dem verkligen har rätt?. Tar man en titt på alla som bröt systemet och hoppade av skolan ser vi många människor som är antingen kända, rika, framförallt glada. Skolan skulle göra dig smart, men en av dem smartaste männen som vandrat denna jord: Albert Einstein hade det inget vidare i skolan och kolla var han är nu. Samma med Bill Gates hoppade av skolan och är nu en av de två mest rikaste männen på jorden som man vet om. Båda de följde sitt hjärta och sin glädje vilket många har slutat att bry sig om. Telefonen, video spelet, nätverket, pengarna, tiden är mycket viktigare än glädjen i ditt liv. En man som även gjorde mycket i sitt liv hette Muhammad Ali som predikade om hur mycket tid man slösar på allt som man istället kan spendera på att göra sitt liv skönt och sig själv gladare. Han levde så och är känd för en av de bästa boxarna genom tiderna. Alla de har en grej än att bryta systemet i likhet och det är att dem är alla rika, men mycket pengar och föremål med höga värden är ingen garanti om man bryter systemet utan en möjlig bonus. Bill Gates blev otroligt rik, men Martin Luther King blev glad, höll ett tal som uppmuntrade människor, slog emot systemet och blev känd, samma historia med Martin Luther mot katolicismen. De bröt för att ej vara rika utan för att vara glada och hjälpa andra människor. Om de lyckades att bli kända genom att bli glada varför skulle alla andra inte kunna göra samma ska?

Var glad och en möjlighet kommer att komma i vägen.

* * *

Frihet

Samhället vi lever i idag är splittrat.

Ständiga klagomål på hur man ska vara.

Stora ekonomi skillnader mellan individer som påverkar våra barn.

Mobbning och utfrysning på grund av olikheter eller avundsjuka.

Naturkatastrofer som påverkar våra sköraste områden där dom bara får det värre

och där ingen hjälp väntar på grund av vilka egoistiska människor vi lever runt.

Detta är inte Frihet .

För frihet för mig är när du inte ställer några krav på dig själv.

Frihet är när ingen ska få säga till dig hur du ska se ut.

Frihet är när du ska känna dig bekväm i din egen kropp och inte trycka ner för att du inte håller dig inom "kroppsidealet".

Frihet är när du ska kunna ha på dig så kallade "utmanade kläder" utan att riskera att bli 1 av dem tusentals kvinnor som blir våldtagna eller sexuellt trakasserade som sedan får höra att deras kläder sa "ja".

Frihet är när alla är värda lika mycket. När homosexuella inte ständigt blir nedtryckta på grund av att dom är annorlunda, när kvinnor tjänar mindre än män eller för att du har en annan hudfärg.

Frihet är när du ska känna dig välkommen vart du än går.

Där de inte finns någon utstötning eller mobbning.

När 100 tals unga flickor och pojkar inte ska må psykiskt dåligt och går ärrade för livet.

I min frihet ska inte omkring 50 unga per år begå självmord på grund av andras brist på respekt.

Inom friheten respekterar vi varandra vi är enade. Inget krig ska uppstå på grund av maktgalenhet.

Man ska få vara olika.

Vi ska hjälpa dom som har det svårt.

Vi lever trots allt på samma jord.

Det som händer på ett ställe påverkar oss alla!

* * *

Frihet

Hur fria är vi egentligen och vad är definitionen av frihet?

Frihet för mig är att vi ska få känna oss fria i samhället och i oss själva. Få uttrycka våra politiska och vanliga åsikter, så länge man inte kränker en annan människa ska man få säga och tycka vad man vill. Två av våra grundlagar som är viktiga för vår frihet är tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Sverige är t.ex mycket mer en demokrati än en diktatur om man jämför med andra länder som har kris när det kommer till frihet, där man inte får vara sig själv, det får människor att skapa upplopp, vilket kan leda till krig, så varför ta ifrån människor deras mänskliga friheter om det bara leder till död.

Jag tycker inte människor i en demokrati jobbar i tvång, det är ju nästan ett måste att jobba för att ha en bra ekonomi och för att kunna överleva, men o andra sidan så

jobbar vissa människor väldigt länge och till och med i Sverige under dåliga tider och platser, vilket sliter ut dem och får dem att gå i pension tidigare, bara ca 50% av Sveriges befolkning jobbar, resten är antingen pensionärer, studenter eller har andra omständigheter vilket gör så att de inte kan jobba. Men skulle vi känna oss friare om vi inte var tvungna att jobba, att följa scheman och tider, att vara på en exakt plats vid en exakt tid, eftersom människor bemöter frihet på olika sätt och vissa tycker att vi inte behöver jobba medans vissa tycker det, så tror jag nog inte att det finns ett rätt svar på det, jag tror det ligger nog mitt i mellan, för att om vi jobbar för mycket så blir vi så trötta på det men om vi inte jobbade så skulle vi kanske ha för mycket fritid och inte veta vad vi skulle göra med den tiden så det är nog en svår fråga att svara på. Fast nu om man kollar på en diktatur så tvingas människor att jobba för väldigt lite pengar och knappt ha utrymme och raster, har ibland inte ens mat eller rent vatten. Det är synd över vilka jobb tillstånd människor över hela världen har, och det är oftast att de jobbar för människorna över dem, människorna som är väldigt rika och inte behöver oroa sig för nått av det, för att tvingas att göra något och inte få något för det.

Jag skulle säga att jag känner mig betydligt fri, men det kommer alltid finnas någon eller något som försöker begränsa min frihet eller någon annans för det är vad de anser vara rätt, som t.ex mina föräldrar, mina föräldrar har en del makt över mig just för att jag är deras barn och dem vill det bästa för mig, jag skulle nog säga att mina föräldrar begränsar min frihet genom att säga till mig hur länge jag får vara ute, vilka olika platser jag får befinna mig på osv. men ens föräldrar kan inte bestämma hela ens liv åt en, för att vi har en frihet som inte våra föräldrar eller någon annan kan ta ifrån oss, vår frihet över att få vara oss själva. Men jag skulle nog säga att jag är väldigt fri just nu om man jämför med hur andra barn i andra samhällen och länder har det, vissa får inte ens gå i skolan eller uttrycka sina åsikter, så deras frihet är extremt begränsad.

För att bli mer fri så tror jag nog att människor ska gå ihop och försöka tillsammans som ett samhälle kämpa mot sina friheter, kämpa mot människorna som tror att de är över dem, som tror att de får agera hur de vill och bestämma hur de vill. Jag menar kolla bara på Malala, Martin Luther King Jr, Gandhi, det här är bara ett par människor som har kämpat mot orättvisa och diskriminering i samhället, efter att de ställde sig upp och började agera och kämpa för frihet så började flera människor kämpa med dem för att de insåg att de hade rätt och de förtjänade mer.

Jag tycker att man kan uttrycka och symbolisera frihet på många olika sätt, upplopp och revolutioner är bevis på hur människor har krigat för det de tycker är rätt och i vissa fall lyckats. Frihet kan också uttryckas på olika sätt som t.ex musik och filmer, man kan sjunga om sin frihet eller agera ut den. Jag vet inte om man kan bli helt fri, helt fri från alla normer och förväntningar, fri från sig själv helt enkelt, det är nog en av dem stora filosofiska frågorna som nog ingen har svar på.

* * *

Frihet

Frihet för mig måste nog vara när jag känner mig lycklig och det som gör mig lycklig är när jag kan göra något på mitt sätt utan att någon sitter över min axel och ställer o styr. När jag får lyssna på musik och bara göra min grej, köra mitt eget race. en annan gång när jag känner mig fri är när jag har sovit ut och sedan när jag går upp på morgonen så känner jag en så stor lättnad och efter jag stigit upp från min säng och ätit frukost så har jag möjligheten att städa. jag älskar att städa i och med att det blir mer ordning och då får jag frid vilket gör att jag känner mig fri.

Om jag någon gång kan vara riktigt fri så är det när jag kan vara mig själv bland andra utan att bli dömd, jag är alltid mig själv oavsett vad men den friheten man känner när man blir accepterad för den man e, det är något lite extra. du vert dagar när det regnar en sån där sen höstkväll det e mörkt och regnet öser ner, att gå ut och ta en promenad i det lätta rena luften och den mysiga stämningen att höra regnet slå ner mot mark och objekt i mörkret ger mig lugn och frid jag känner mig så fri just under den stund vi jobbar för att kunna hjälpa samhället. om vi inte jobbar så kommer vårt samhälle inte komma någonstans vi kommer inte kunna skapa de produkter vi behöver om vi inte jobbar inom verkstaden till exempel. vi kan helt enkelt inte utvecklas utan eller överleva i ett samhälle om vi inte jobbar.

Det krävs inte så mycket för att jag ska känna mig fri för jag ser det bästa i situationen och hittar friheten i den på ett sätt eller ett annat men jag skulle nog påstå att skolan har mycket av min frihet man är under ett vakande öga konstant och reglerna på skolan finns ju till för tryggheten men ibland kan det kännas nästan som att man inte kan andas som att man helt enkelt inte är fri...:/

nja asså jag är i skolan vilket betyder att jag är fri till en väldigt begränsad punkt. jag kan inte lyssna på musik under lektionerna vilket är en sak som jag gör att jag känner mig väldigt fri och kravet att vara på en lektion finns alltid för jag har inte friheten att gå ut under en lektion om jag skulle vilja göra det då jag får frånvaro eller om jag lyssnar på musik så blir jag tillsagd för det får man egentligen inte göra.

Det som symboliserar frihet varierar från människa till människa för vissa kan musik- en vara en symbol för frihet och för andra så symboliserar en promenad frihet.

samhället formar oss någon enormt mycket vi har något som kallas norm och lever man inte inom normen är man konstig och annorlunda och man blir ofta påhoppad/ kränkt, utstirrad och pratade om. samhället har en stor effekt på hur man ska vara för att kunna bli accepterad och vissa kan känna sig pressade att leva upp till normen och därmed inte vara sig själv och leva fritt som den man är. även om du blir fri tillsammans/med andra kommer du verkligen vara fri från dig själv till 100%? och om du e fri

från dig själv betyder det att du kommer vara 100% fri från andra?? så att bli fri tillsammans eller själv det är bara en liten fråga till något som e så mycket djupare.. det är olika för alla men om i mina ögon så kan bara du bestämma när du känner dig fri vad frihet är för dig och vad du ska göra för att känna dig fri! att bli fri tillsammans?? att vara fri tillsammans med någon är nog mer av förhållande saken... det handlar inte om att älska någon.. du ska kunna vara fri med människan oxå

Det mesta påverkar din frihet på ett eller ett annat sätt skolan har jag pratat om innan föräldrarna begränsar dig från att vara fri för att de sätter regler över dig och det e dina vårdnadshavare när du fyller 18 kan inte dina föräldrar bestämma över dig längre jag har redan pratat om samhällen oxå

Alla får ha sin egna åsikt om frihet jag kanske inte håller med alla för jag har min syn på frihet precis som alla andra har sin och det får man helt enkelt acceptera.

* * *

Frihet

Frihet för mig är det som får mig att vara lycklig. Lycka för mig är att se min familj att må bra och det gör mig glad. Lycka känner jag när jag når mina mål som t.ex kan vara att få bra betyg eller att nå det jag har förväntat mig.

Jag känner mig fri när jag lyssnar på musik och kan göra allt på mitt sätt utan att jag måste härma andra. Jag känner mig fri när jag får ha på mig det jag vill och inte måste följa trenderna för att passa in i det typiska samhället genom kläderna vi har på oss och sättet vi beter oss. Vi jobbar för att kunna försörja vår familj som t.ex är våra barn eller barnbarn, vi jobbar för vi ska kunna leva och kunna klara oss i det nuvarande samhället. VI måste jobba för att kunna ha pengar, pengar är en viktig del i vårt liv.

Det finns många som behöver pengar för att kunna de ska bli fria och bli lyckliga eftersom att man kanske är fattig och det enda man skulle behöva och vilja ha är pengar för att man ska kunna leva utan problem och massa lån man inte kan lämna tillbaka.

Det finns vissa som inte blir lyckligare av pengar för att dem redan har tillräckligt med pengar men kanske istället har familjeproblem eller sjukdomar och har kanske mycket stress i jobbet som kan leda till sjukdomar. Så pengar kanske inte är allas sätt att bli fria på.

Jag tycker att man blir mer fri tillsammans med andra eftersom att man har mer makt ifall man jobbar som en grupp.

Vi säger att vi vill ändra något i samhället, Man kanske vill göra en demonstration,

om du är själv och talar till folket då kanske dem inte vågar öppna sig och uttrycka sina åsikter t.ex att de håller med. Då kommer ju inte samhället gå framåt utan det står still.

Men är du tillsammans med en grupp, kan ni som grupp tala till folket och då kanske fler håller med om era åsikter och tankar vilket leder till att ni blir större som människor och kan då förändra samhället med eran makt.

Det som gör min frihet begränsad är min religion för att min religion är väldigt viktig för mig.

Min religion innehåller många bra och viktiga regler som det finns i dagens samhälle, t.ex man får inte slå kvinnor, man får inte ta droger, man får inte röka.

Jag tror att folket tycker att frihet är allt från att bestämma över sig själv till att bestämma vad man ska göra med sitt liv. och jag håller med det eftersom att jag kräver också att det ska vara så förutom om det är skadliga saker som t.ex att döda, röka, dricka, snusa (för ungdomar under 18 år), eller att behandla folk eller familj på ett dåligt sätt.

* * *

Frihet

Frihet för mig är många saker. Att få fatta egna beslut och val är en av många friheter jag kan nämna. Det är så oerhört viktigt eftersom att om ens föräldrar fattar beslut såsom vad du ska jobba med och vilket program i gymnasiet du ska välja då kommer du inte kunna fatta egna beslut om någon annan gör det åt dig. Jag kan ju ta mina föräldrar som exempel, de säger att de bestämmer över vad jag ska bli. Förut blev jag sårad av det de sa, nu i efterhand har jag blivit modigare och det gör att jag har lust att visa de att jag tror på det jag vill bli och att jag ska kämpa för det! Ingen ska behöva höra att man inte kan drömma och bli det man vill!

I länder där barn är mest utsatta drömmer de om att bli t.ex läkare eller veterinär. Men eftersom att kriget eller vädret inte tillåter barnen att gå i skolan är drömmen om att bli läkare eller veterinär en mil bort.

Att gå i skolan är en rättighet eftersom att alla inte går i skolan. I skolan får man lära sig saker och ting vilket man har nytta för i framtiden när man ska söka jobb, då har du kunskaper om det yrke du ska bli. Men går du inte i skolan förtjänar du självklart att få hjälp. Det finns en del organisationer som fixat en liten skola i t.ex i flyktingläger, där många barn får vara en del av samhället. Jag tycker att det ska vara obligatoriskt att gå i grundskolan över hela världen, alltså inte bara i Sverige. För att lösa detta problemet ska man då bygga fler skolor i närheten av där man bor, då kommer fler att gå till skolan om det är obligatoriskt.

I Sverige har vi yttrandefrihet vilket innebär att vi får framföra våra åsikter utan att någon begränsar eller bestraffar oss. I t.ex landet Nordkorea styr en diktator och landet är en diktatur. Yttrandefrihetsgrundlagen finns ju verkligen inte med på deras lista. Alla ska ha rätt att få uttrycka sina åsikter, tankar och idéer. Alla ska ha rätt till att få öppna sin mun utan att någon kommenterar! Och alla ska ha rätt till att få säga vad de tycker är fel eller rätt utan att såra någon annan!

Vi jobbar eftersom att vi behöver få lön så att vi kan försörja oss själva och familjen annars går livet inte framåt. För att bli fri måste man själv ha självförtroende för annars finns det ingen gräns för hur mycket man får göra, det är du själv som sätter dina gränser på spel. Just nu känner jag mig ganska fri, men man ska aldrig vara för nöjd för det finns många fler saker som gör att man känner sig mer fri. Så om man känner sig för fri, kanske man inte kämpar för att bli mer fri. När man har frihet så har man makt, yttrandefrihet och man får göra lite som man vill. Man kan bli fri med många eller själv, men om man är med många då når man bättre till folket. Alla ser ju olika på frihet, men ingen har sagt vad som är rätt eller fel. Det är ju bara du själv som kan sätta stopp för vad du tycker, känner, tänker, säger och gör.

* * *

Frihet

Frihet finns i våra sinnen, våra känslor, våra hjärtan och djupet av vår själ. Vårt medvetande kan vara helt fritt från bojor och galler, och vi kan vara i våra egna tankar och hur vi ser på livet.

Frihet för mig är att kunna göra och säga vad man vill när man vill, man ska kunna känna att man flyger i molnen. Jag känner mig mest fri när jag sitter på en bänk i tystnaden och inte tänker på skolan, ekonomi och vardagliga problem, när man är stressad så känner man sig inte lika fri.

Personligen så tycker jag att människorna i världen tar bort för mycket av naturen som är en harmonisk källa för oss att koppla av på. Folk som stressar mycket har förmodligen inte inre ro och frihet i sig och genom att få det så måste man hitta ett sätt som passar en själv. Gå på en promenad varje dag eller sitt och läs en bok i trädgården, folk spelar också spel för att slappna av mer och gå in i sin egna värld. Hitta ditt inre ro och ett sätt för dig att släppa stressen så att du känner dig mer fri. När hjärnan kopplar av så känner jag mig fri, fri från allt och alla.

Fångenskap är verkligen ordet som beskriver ofrihet, att sitta fast och inte kunna gå och göra vad man själv vill är hemskt. Ofrihet är till exempel när du är i ett olyckligt förhållande där du inte har friheten och göra vad du vill och bara vill ut ur det eller

om du jobbar på ett jobb som bara tar all din energi och livslust.

Pride och djur symboliserar frihet för mig för att pride symboliserar att du får vara vem du än är när du än vill. Fria djur symboliserar att man inte är fängslad och kan gå vart man vill. Man ska kunna göra vad man vill, både fysiskt och psykiskt. En annan sak som också kan symbolisera frihet är stora utrymmen för att då kan man känna att man inte sitter fast någonstans.

Saker som begränsar min frihet är skolan som mest för att det är en plikt som skall göras och då känner jag inte att jag bestämmer så mycket själv. Regler hemma begränsar också min frihet.

Vi förväntas vara på ett sätt i samhället som kan begränsa vår frihet till exempel så måste alla jobba och gå i skolan, man får inte gå runt naken utan tvingas ha något på sig och att man måste börja skolan klockan 8 och inte 9. Regler är såna saker som kan göra att vi inte känner oss till 100% fria från allt, dom behövs men begränsar vår frihet.

* * *

Frihet

Frihet är möjligheten att vi själva får bestämma hur vi ska ta ett beslut i de olika situationer som presenteras för oss i livet. Frihet är människans fakultet eller förmåga att agera enligt deras värderingar, kriterier, skäl och vilja.

Det är rätten för människor att välja sitt eget sätt att agera inom vårt samhälle på ett ansvarsfullt sätt. "Frihet är en grundläggande mänsklig rättighet" men inte alla har tillgång till frihet.

För mig är frihet att folk har rätt till att uttrycka sina tankar och åsikter. Frihet kan vara att få förverkliga en dröm om den man vill vara eller vad man vill åstadkomma. Frihet, självständighet och oberoende är det som fått människor att ofra livet i kampen mot förtryck genom historien. Och människor fortsätter tack och lov att kämpa.

Friheten genom åren har blivit större, historiskt har individen aldrig varit så fri som nu. Det blev möjligt att utbilda sig, flytta, gifta sig, skilja sig, byta yrke eller religion oavsett vad de andra människorna tyckte.

Med andra ord att tillåta denna personen bestämma om han vill göra något eller inte personen kan vara fri men också ansvarig för sina handlingar.

* * *